

คานิยมทางศาสนาของนักเรียนชาวเขา
ในจังหวัดเชียงใหม่ นาน และตาก

นางสาว รักษากรณ์ เที่ยงพัก

004246

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกศึกษาศาสตร์ศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2517

17113866

Religious Values of Hilltribe Students in
Chiengrai, Nan, and Tak Provinces

Miss Ratanaporn Tiangfug

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Psychology
Graduate School
Chulalongkorn University

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

สมชาย วัฒนา

.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

สมชาย วัฒนา ประธานกรรมการ
ศิริ สอน กรรมการ
เกษียร กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย : อาจารย์ ดร. ชีระ อาชวเมธี

หัวข้อวิทยานิพนธ์ คำนิยมทางศาสนาของนักเรียนชาวเขาในจังหวัดเชียงราย น่าน และ ตาก
ชื่อ นางสาว รัตนาภรณ์ เทียงพัก แผนกวิชาจิตวิทยา
ปีการศึกษา 2516

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาคำนิยมทางศาสนาของนักเรียนชาวเขาในจังหวัดเชียงราย น่าน และตาก อันได้แก่ค่านิยมต่อคำสอนทางพุทธศาสนา และคริสตศาสนา ตลอดจนความเชื่อต่าง ๆ ทางศาสนาเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ ตลอดจนสัมพันธ์ระหว่างคนกับผี หมอผี และผูอบรมสั่งสอนทางศาสนา ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างคนกับวัตถุทางศาสนา และความสัมพันธ์ระหว่างคนกับศาสนาโดยทั่ว ๆ ไป

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชาวเขาเผ่าต่าง ๆ จากชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, 6 และ 7 ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่จันจังหวัดเชียงราย โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตาก จังหวัดตาก และโรงเรียนบ้านป่ากลาง จังหวัดน่าน จำนวนทั้งสิ้น 178 คน

เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่าและแบบระยะทางทางสังคมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง

ผลการวิจัยที่สำคัญมีดังนี้

1. ร้อยละของจำนวนนักเรียนแต่ละเผ่ามีการตอบสนองที่แสดงให้เห็นว่ามีค่านิยมสูงต่อค่านิยมทางศาสนาทั้ง 5 ประเภท นอกจากเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผีที่ร้อยละของจำนวนนักเรียนในการตอบสนองแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่ามีค่านิยมต่ำ
2. ค่าเฉลี่ยในการตอบแบบสอบถามของค่านิยมทางศาสนาต่าง ๆ 5 ประเภทมีดังนี้ ค่านิยมต่อคำสอนทางพุทธศาสนาและคริสตศาสนา 2.10, ตลอดจนความเชื่อต่าง ๆ ทางศาสนาเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ 2.70, ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างคนกับผี หมอผีและผูอบรมสั่งสอนทางศาสนา 3.03, ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างคนกับวัตถุทางศาสนา 2.31 และตลอดความสัมพันธ์ระหว่างคนกับศาสนาโดยทั่ว ๆ ไป 2.01

3. การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนในการตอบสนองต่อแบบสอบถามแบบ
ระยะทางทางสังคมแต่ละข้อของกลุ่มตัวอย่างแต่ละ เชนา แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่
ระดับ .01 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดรวมกันที่มีต่อแบบสอบถามแต่ละข้อที่ถามถึงความ
สัมพันธ์หรือความรู้สึกของคนที่คบคบคดต่าง ๆ เป็นระยะทางทางสังคมจากไกลมาใกล้เป็นดังนี้คือ
ไกลที่สุดได้แก่ หมออยู่ รong ๆ ลงมาคือ พระสงฆ์ แม่ชีหรือชีสเตอร์ บาทหลวง และที่ใกล้ที่สุด
คือ ขยายผู้ใจบุญ

Thesis Title Religious Values of Hilltribe Students in Chiengrai,
Nan, and Tak Provinces.

Name Miss Ratanaporn Tiangfug, Department of Psychology

Academic Year 1973

Abstract

The purpose of this thesis was to study the religious values of the hilltribe students in Chiengrai, Nan, and Tak Provinces. Those religious values were value of Buddha's words and the Bible, value of religious belief about superstitious, value of the relationship between human beings and ghosts, ~~witch doctor, monks,~~ priests or ministers and nuns, value of the relationship between human beings and religious objects, and value of the relationship between human beings and religions in general

The samples were 178 students from various hilltribe students in Prathom Suksa 5,6 and 7 from Suksasongkro Maejan School in Chiengrai Province, Suksasongkro Tak School in Tak Province and Ban Pakrang School in Nan Province.

The questionnaires which were used in this research were constructed by the researcher

The Major Findings were :

1. The student's responses in each tribe showed that they had high values in all 5 religious aspects mentioned above in general. They had, however, low value in ghosts

2. The mean scores of the 5 religious values were 2.10, 2.70, 3.03, 2.31 and 2.01, respectively.

3. The analysis of Variance of the social distance scores of each tribes showed significant difference at .01 level among the items in the social distance questionnaire. The item means (considering all tribes as a whole) indicated different social distances from the farrest to the nearest as follows : the **witch doctor** the monk, the sister, the father, and the good old woman.

กวีกรรมประกาศ

การทำวิทยานพนธ์เรื่องนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากอาจารย์ ดร.ชัยพร วิชาวุธ ในการตั้งชื่อเรื่อง อาจารย์ ดร.ธีระ ลาขเวเมธี ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือแนะนำ ชี้แจง และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างค้ำยั้ง ทำให้ผู้วิจัย สามารถดำเนินงานไปได้ด้วยความเรียบร้อย ผู้วิจัยจึงขอกกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสองท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ที่กล่าวลงไปในที่นี้ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย คือเจ้าหน้าที่กรม ประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย และเจ้าหน้าที่ซึ่งได้ปฏิบัติราชการอยู่ที่ศูนย์อพยพชาวเขา อำเภอบัว จังหวัดน่าน เจ้าหน้าที่กองการศึกษาพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ คณะครู และนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่จัน จังหวัดเชียงราย โรงเรียนศึกษา-สงเคราะห์ตาก จังหวัดตาก และโรงเรียนบ้านปากกลาง จังหวัดน่าน ครอบครัว "วิชารักษ์" และคุณแปด เพชรนุ้ย ประชาสงเคราะห์จังหวัดน่าน อาจารย์เคื่อน สิ้นสุพันธ์ประทุม และ คุณแอนก ศรีรัตนบัล ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในด้านกรวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งคุณแม่ที่ได้ ให้กำลังใจและกำลังทรัพย์ในการทำวิทยานพนธ์ครั้งนี้เป็นอย่างดี

รัตนภรณ์ เทียงพัก

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
รายการตารางประกอบ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา.....	1
ความหมายของ "ค่านิยม".....	1
ความสำคัญของค่านิยม.....	3
ชนิดของค่านิยม.....	5
การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม.....	7
ความสำคัญของค่านิยมทางศาสนา.....	12
ค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับชาวเขา.....	15
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	20
ขอบเขตของการวิจัย.....	20
ข้อสมมุติเบื้องต้น.....	21
ความจำกัดของการวิจัย.....	21
สมมุติฐาน.....	21
คำจำกัดความ.....	22
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	22
2 วิธีดำเนินงานและการรวบรวมข้อมูล.....	23
กลุ่มตัวอย่างประชากร.....	23
เครื่องมือที่ใช้.....	24
วิธีสร้างแบบสอบถาม.....	25
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล.....	26
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	27

บทที่		หน้า
3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
4	การอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
5	สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ.....	69
	บรรณานุกรม.....	72
	ภาคผนวก ก.	77
	ภาคผนวก ข.	79
	ประวัติการศึกษา.....	90

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนนักเรียนชาวเขาที่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	24
2	รายละเอียดของจำนวนนักเรียนเผ่าต่าง ๆ ที่ตอบสนองต่อค่านิยมต่อคำสอนทางพุทธศาสนาและคริสต์ศาสนาเป็นข้อ ๆ	30
3	รายละเอียดของจำนวนนักเรียนเผ่าต่าง ๆ ที่ตอบสนองต่อค่านิยมต่อความเชื่อต่าง ๆ ทางศาสนาที่เกี่ยวกับสิ่งเหนือธรรมชาติเป็นข้อ ๆ	36
4	รายละเอียดของจำนวนนักเรียนเผ่าต่าง ๆ ที่ตอบสนองต่อค่านิยมต่อความสัมพันธ์ระหว่างคนกับผี และยอมรับสิ่งสอนศาสนาเป็นข้อ ๆ	39
5	รายละเอียดของจำนวนนักเรียนเผ่าต่าง ๆ ที่ตอบสนองต่อค่านิยมต่อความสัมพันธ์ระหว่างคนกับวัตถุทางศาสนาเป็นข้อ ๆ.....	45
6	รายละเอียดของจำนวนนักเรียนเผ่าต่าง ๆ ที่ตอบสนองต่อค่านิยมต่อความสัมพันธ์ระหว่างคนกับศาสนาโดยทั่วไปเป็นข้อ ๆ.....	48
7.	คะแนนรวมและคะแนนเฉลี่ยซึ่งแสดงความใกล้เคียงต่อค่านิยมทางศาสนาต่าง ๆ	50
8	วิเคราะห์ความแปรปรวนในการตอบสนองต่อแบบสอบถามแบบที่ 2 ของนักเรียนชาวเขาเผ่าต่าง ๆ	51
9	ทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ของค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามแต่ละข้อในการตอบสนองของนักเรียนชาวเขาเผ่าแม่ว้โดยวิธีของนิวแมน คูดส์.....	52
10	วิเคราะห์ความแปรปรวนในการตอบสนองต่อแบบสอบถามแบบที่ 2 ของนักเรียนชาวเขาเผ่าเย้า.....	53
11	ทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ของค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามแต่ละข้อในการตอบสนองของนักเรียนชาวเขาเผ่าเย้า โดยวิธีของนิวแมน คูดส์.....	54

12	วิเคราะห์ความแปรปรวนในการทดสอบสองคอลแบบสอบถามแบบที่ 2 ของนักเรียนชาวเขาเผ่าลีซอ.....	55
13	ทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ของค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามแต่ละข้อ ในการทดสอบของนักเรียนชาวเขาเผ่าลีซอโดยวิธีของ นิวแมน กุสส์.....	56
14	วิเคราะห์ความแปรปรวนในการทดสอบสองคอลแบบสอบถามแบบที่ 2 ของ นักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง.....	57
15	ทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ของค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามแต่ละข้อ ในการทดสอบของนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงโดยวิธีของ นิวแมน กุสส์	58
16	วิเคราะห์ความแปรปรวนในการทดสอบสองคอลแบบสอบถามแบบที่ 2 ของ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด.....	59
17	ทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ของค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามแต่ละข้อ ในการทดสอบของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดโดยวิธีของนิวแมน กุสส์.....	60